CYPRUS INTERNATIONAL UNIVERSITY
ULUSLARARASI KIBRIS ÜNİVERSİTESİ

DOI: 10.22559/folkloredebiyat.2017.61

folklor/edebiyat, cilt:23, sayı:92, 2017/4

HAN YONĞ UN(한용운)'UN ŞİİRLERİNDE "SEVGİLİ-YÂR(NİM-님)" KAVRAMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Hatice KÖROĞLU TÜRKÖZÜ*

1. GİRİŞ

Han Yonğ Un'un edebiyatının özelliği Budizm düşüncesini ve bağımsızlık kavramını mükemmel ve sanatsal bir biçimde eserlerinde sentezlemiş olmasıdır. Han'ın, hayatı boyunca aldığı eğitim ve yaşadığı dönem itibariyle sadece Budist toplumunda değil genel olarak Kore toplumu içinde de sosyal çalışmalar yapmak için çaba gösterdiğini gerek çalışmalarında gerekse hayatını irdelediğimizde görebilmekteyiz. Han, Kore'de Budizm'i tanıtma adına çeviriler yapmış, Budizm üzerine dergi çıkarmış ve reformlar yapmıştır. Edebiyat alanında ise, Han şiir ve roman yazmıştır. Han'ın yaşadığı dönem Japon sömürgeciliğine denk geldiğinden O, edebiyatı ve Budizm'i halkı aydınlatmak için bir araç olarak kullanmıştır.

Han'ın şiirlerine genel olarak baktığımızda sevgilinin birçok anlama geldiğini yorumlamak mümkündür. Han'ın gençlik yılları ve yaşadığı dönem, sömürge altındaki Kore'nin en trajik yıllarına şahitlik ettiği dönemdir. Bu yüzden Bağımsızlık Hareketçisi olarak baktığımızda şiirlerindeki 'sevgili' yitirilen vatan mı? Ya da O'na Budist bir keşiş olarak baktığımızda şiirlerindeki 'sevgili' Nirvanaya ulaşma çabası ve Buda mı? Yoksa cinsiyet açısından baktığımızda Han, 'sevgili' olarak âşık olduğu kadını mı kast ediyor? Aslında Han şiirinin okuyucuları, eserlere hangi bakış açısıyla yaklaşırsa ona dair bir

* Yrd.Doç.Dr., Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, hkore@erciyes.edu.tr

anlamla karşılaşırlar. Bu yüzden Han'ın şiirlerinde yer alan "sevgilinin" üç anlam alanı vardır diyebiliriz.

Kore edebiyatı ile ilgili Türkiye'de fazla çalışmanın olmadığı göz önünde bulundurularak böyle bir çalışmanın faydalı olacağı düşünülmüştür. Yapılan çalışmada eksiklikler olabilir. İleride daha kapsamlı bir çalışma yapılmasının yanı sıra konu ile ilgilenenlere bir anahtar çalışma olması temenni edilmektedir. Bu çalışmanın ikinci bölümünde Kore Edebiyat tarihine damgasını vurmuş Han Yonğ Un'un hayatı ve edebi kişiliği, üçüncü bölümde ise Han'ın örnek şiirleri üzerinden metafor olarak kullandığı "sevgili- yâr(님)" kavramı üzerinde durulmuştur.

2. HAN YONĞ UN'UN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Koreli şair Han Yonğ Un 1879 yılında Güney Çunğnam Bölgesi (충남) Honğ Sonğ(홍성)'da Hanınğcun (한응준) ve Onyanğbanğ (온양방) çiftinin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Japon Emperyalizmi dönemi şairi, Budist keşiş ve milliyetçi bir aktivisttir. Asıl adı Yu Çon (유천,裕天), Budist adı Yonğ Un (용운,龍雲)'dur. Mahlas olarak 'Manhe' (만해)'yi kullanmıştır.

Han, 1876 yılında Japon imparatorluğunun Coson Hanedanlığına (1392-1910) zorla Ganğhoa (강화) antlaşmasını imzalatmasından 3 yıl sonra yani Coson Hanedanlığının çöküşü, Coson'un Japonya sömürüsü olma yolunda iken, başka bir deyişle Kore toplumu tarihi bir kargaşa içindeyken dünyaya gelmiştir. Gençlik ve yaşlılık dönemlerinin de Kore'nin sömürge yıllarına rastlaması elbette onun düşüncelerini ve edebî kişiliğini etkilemiştir.

Han eğitim çağına geldiğinde yaşadığı mahallede bulunan klasik Çincenin öğretildiği Sodanğ (서당)'a giderek 6 yaşından itibaren Klasik Çince eğitimine başlamış(김광식,2011: 340) ve 18 yaşına kadar tüm klasikleri okumuştur. 1895 yılında çiftçi hareketi (동학)* ve Coson devlet yapısını iyileştirme hareketi eylemi başlamıştır. Evinden ayrılarak Sorag (서락) dağında Oseam Tapınağına (오세암) giderek ilk başlarda tapınağın ayak işlerini yapmış daha sonra Budizm'in ana yapısını çeşitli kitaplardan araştırıp öğrenerek sadece Budizm'e yoğunlaşmıştır. Bunların yanı sıra Han, tapınakta farklı kitapları okuma fırsatı elde etmiştir. Örneğin *Dünyanın Coğrafi Krokisi'ni okumasıyla birlikte ufkunun açıldığı söylenmektedir. Hatta Çin'in ünlü âlimlerinden Liang Qichao'nun 'Yinbingshi'nin Derleme Eserleri' vasıtasıyla modern düşünürler Kant ve Bacon gibi isimleri tanıma fırsatı bulduğu söylenmektedir. Ancak, Han'ın fikirlerinin temel yapısı Çinli aydınlanma düşünürü Liang Qichao'nun eserlerine borçludur. Han, medeniyet ve rasyonalizmin ilerlemesine inançla birlikte aydınlanmanın destekleyicisi de oldu.* (Yom Moo-Ung, 1999: 94-95) Daha sonra Han, Sorag dağını terk edip Sibirya ve Mançurya'ya gezilerde bulundu. Ülkesine döndükten sonra Sorag dağına tekrar dönerek Begdam (백담) tapınağında 1905 yılında resmi olarak keşiş oldu. Budizm'e resmi olarak

* Bu ayaklanma eski sistemin tamamen dağıtılmasını isteyen Gobulu çiftçilerin 10 Ocak 1894'te Seul yönetimine başkaldırarak yozlaşmış hükümet yetkililerinin cezalandırılmasını istemeleriyle başlamıştır. Ülkenin dört bir yanına yayılan olaylarda özellikle tahıl ambarları basılarak buradan elde edilen ürünler tüm halk arasında paylaşılmıştır. Her ne kadar 7 Nisan 1894'te Hoanğ Do Hyon (황도현) önderliğinde zafer kazanılsa da hemen ardından patlak veren Japon İşgali ve Donğhak İdeolojisini savunan halkın silahlanması Japon Sömürgesine giren ülkede idamlara sebep olmuştur.

giriş yaptıktan sonra Budizm'in tüm kutsal yazılarını ve kitaplarını okumuş, özellikle Çince olanlarını Korece'ye çevirmiştir. Budizm'i büyük kitlelere ulaştırmak için hayatı boyunca çaba sarf etmiştir.

*1910 yılında Budizm'in eskimiş yönlerini ve yetersizliğini öne sürdüğü "Kore Budizm'ini Yeniden Canlandırma Reformu (*조선불교유신론*)"isimli eserini yazmış ve eser 1913 yılında yayımlamıştır*(최경순,2015 : 12) *1914 yılında Budizm Sözlüğü (*불교대사전*), daha sonra 1918 yılında aylık dergi "Gönülden Düşünme"(*유심 惟心*) adlı Budizm dergisini çıkardı* . (Yom Moo Ung,1999:94-95)

Han ayrıca kendini Kore tarihinde ve edebiyatında kendine yer edinecek bir girişimde bulundu. Budizm'i, Japonya'nın sömürge yönetimine direnmek için bir yol olarak da gördü. "*Wilson'un Self Determinasyon*[*] *ilkesinden ilham alan Han, 1 Mart 1919'da Bağımsızlık Hareketi'(3.1 운동)*[**]*ne öncülük eden 33 kişiden biri oldu. Şair Çö Nam Son* (최남선*, 1890-1957) ile birlikte Bağımsızlık Bildirisi'nin yazımı ve düzeltilmesinde yer aldığı bilinmektedir. Bağımsızlık Hareketinden hemen sonra tutuklandı ve 1922'ye kadar tutuklu kaldı*.(Who's Who in Korean Literature, 1996: 31) Han'ın hayatı boyunca, sadece Budist toplumunda değil genel olarak Kore toplumunda da sosyal reform başlatmak için çaba gösterdiğini görebilmekteyiz.

1926 yılında 47 yaşında iken Modern Kore Edebiyatında şiir alanında başyapıt olarak gösterilen "Yârimin Sessizliği (님의 침묵)" adlı eserini yayımladı. *1927 yılında Japon Sömürgesine karşı koymak için kurulan Şinganhö (*신간회 新幹會*) isimli gruba önderlik etmiştir.*(현상길, 2012:*525*) 1931 yılında 52 yaşında "Budizm (불교)" adlı derginin başına geçmiştir. Han, şiir yazmanın yanı sıra roman da yazmıştır. Temsili eseri olarak "Ölüm (죽음)", 1935 yılında ilk romanı "Kara Rüzgar (흑풍(黑風)'yı Coson Günlük Gazetesinde (조선일보) seri şeklinde yayımladı. Sonraki yıl Coson Merkez Günlük Gazetesi (조선중앙일보)'nde "Pişmanlık(후회)" isimli romanını yayınladı. Ardından 1938 yılında "Kısa Ömür (박명(薄命) adlı eserini yayımladı. 9 Mayıs 1944 yılında felç geçirerek vefat etmiştir.

3. HAN YONĞ UN'UN ŞİİRLERİNDE SEVGİLİ-YÂR (NİM-님) KAVRAMI

Han, Mart 1922 yılında, hapishaneden çıktıktan sonra, aktif bir şekilde dini ve sosyal hareketlere katkıda bulunurken, yeteneklerinin bir kısmını da Kore edebiyatına adadı. *Cu Yo han (*주요한*,1900-1979), Gim Og (*김억*,1896-?) ve Gim So Vol (*김소월*,1902-1934) gibi 1920'li yılların şairlerinin şiirlerinde, halk geleneği ve özel bir ritme sahip halk ezgilerini (*민요*) doğayı ve sömürge altındaki Kore'nin içinde bulunduğu durumu dolaylı yoldan ifade eden şiirler yazmışlardır. Bundan dolayı onların şiirleri, Kore halkı*

* Amerika Birleşik Devletleri'nin I. Dü nya Savaşı'na girme koşullarıdır. ABD başkanı ve aynı zamanda uluslararası ilişkiler profesörü olan Woodrow Wilson tarafından yayınlanmıştır. Uluslararası toplum düzeyinde halkların hak eşitliği ve kendi mukadderatlarını kendilerinin tayini, ulusların barış, özgürlük ve güven içinde yaşamalarını sağlayacak bir uluslararası hukuk kavramı olarak ortaya çıkmıştır: Self determinasyon, bir halkın coğrafi sınırlarını, politik durumunu veya kendi geleceğini diğer devletlerden bağımsız olarak kendisinin özgürce belirlemesi olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir anlamı, bir ülkede yaşayan halkın başka bir devlet etkisi olmaksızın yönetimi hakkında karar vermesidir.

** Ulusal bağımsızlıklarını yeniden elde etmek için tüm halkın düzenlediği yürüyüş eylemidir. Dönemin ünlü şairlerinden Çö Nam Son 1 Mart bağımsızlık bildirisini yazmış ve birçok edebiyatçı bu bildiriye imzasını atmıştır. Bu eylem Japonlar tarfından bastırılmış ancak ülkede bütünlüğü sağlaması açısından önemli bir etki olmuştur.

tarafından ezbere söylenen ezgiler haline gelmiştir. Fakat Kore'nin sömürge toplumunun gerçekliğinden uzak ve bağımsız olarak yarattıkları hassas, yanıltıcı ve duygusal dünyanın yanı sıra farklı bir hisse ihtiyaç duyuldu. Han Yonğ Un'un lirik şiirin sınırlarını aşmak ve hayalle gerçekliğin nihai uyumunu sağlamanın yeni metafiziksel vizyonunu aramak için girişimde bulunduğu dönem, 1920'lerin ortasına rastlamaktadır.(Who's Who in Korean Literature, 1996: 31)

Onun 1926 yılında "Yârimin Sessizliği (님의 침묵)" adı altında yayınlanan şiir kitabı dikkat çekici bir başarı elde etmiştir. Han, 1930'ların sonuna kadar birçok roman ve çok sayıda Sico (시조)* ve klasik Çin şiiri arkasında bırakır ve Kore edebiyatındaki yerini bahsi geçen eserle ölümsüzleştirir. *Bu çalışması, Kore kültürüne ve tarihine, bir şair olarak katkısı, onun bir Budist keşiş ve bağımsızlık hareketinin lideri olarak ortaya koyduğu çalışma ile eş değer olarak görmek mümkündür*. *Bu şiir kitabı, ona hem Kore geleneğini taşıyan son şair unvanını hem de ilk milliyetçi şair unvanını ve onurunu kazandırdı.* . (Yom Moo-Ung, 1999:108)

Bu eseri dikkat çekici kılan, onun bu eserin yayımlanışına kadar edebi dünyanın dışında olması ve şair olarak zamanın edebi dünyasının çok üstünde bir seviyede olmasıydı. Han, dönemdeki Batı edebiyatını taklit eğilimini takip etmemiş ve şiirlerini sade bir dille ve keşiş gözünden yazmıştır. Buna rağmen, onun satırları ulusal egemenliğin kaybedilmesinin acı gerçeğini ve bu çileyi bitirmenin arzusunu mükemmel şiirsel ifadelerle gözler önüne seriyordu. Han'ın edebi çalışmalarını yorumlarken bir ayrıntı gözden kaçırılmamalıdır. O, her zaman sözde edebi dünyanın cazibesinden uzak durdu. Han'ın edebiyat dünyasına karşı muhalif tutumu, sömürgecilik karşıtlığıyla ile alakalı olduğu için onun şiirleri bu bakımdan özel bir nitelik taşımaktadır.

Han, bir Budist keşiş, milli bağımsızlık hareketinin öncülerinden ve bir şair olarak içinde teori ve pratiği barındırıyordu. Bu gerçek; onun edebi başarısını anlamak için çok önemlidir. Eğer onun eserleri sadece batılı edebi teorilerle analiz edilirse, onun eşsiz ideolojik sistemi olan metafiziksel veya aşırı metafor kullanan, dindar bir şair olduğu sonucuna varılabilir. O, edebiyatı aldığı eğitim, dünya görüşü ve siyaseti kişisel olarak entegre etmeye çalışan gelenekten doğan bir şairdir. Bu nedenle "Yarimin Sessizliği", "Kore Budizm'ini Yeniden Canlandırma Teorisi" ve "Kore'nin Bağımsızlık Gerekçesi" çalışmalarını ve edebi bakış açılarını bir arada okumak gerekiyor. (Yom Moo-Ung , 1999:109)

Şairin şiirlerine genel olarak baktığımızda dönemin şairlerinden farklı olarak bir konu karşımıza çıkar. Han Yonğ Un keşiş olmasının verdiği bilgi donanımı ile Budizm felsefesine göre kendisinin Nirvana'ya ulaşması için önce toplumun hür olması gerektiğini düşünür.** Han Yonğ Un da içinde bulunduğu toplum özgürlüğe kavuştuktan sonra kendisi aydınlanacaktır. Dolayısıyla farklı bakış açısıyla yaklaşıldığında onun şiirlerinin ana temasının Budizm ve özgürlük olduğu görülür.

* Goryo(고려-918-1392) Hanedeanlığı'nın son dönemlerde ortaya çıkmış olan "Durumsal Nazım" olarak adlandırılan kısa şiir türüdür. Batı'nın ode(övgü)'sine benzemekte ve yapısal bakımdan Japonların haiku'suna çok benzemektedir. En yaygın kullanımı içinde kırkbeş hecenin bulunduğu üç dize biçiminde düzenlendiği şeklidir.

** Mahayana Budizmi (büyük taşıt), bireyden çok tüm insanlığı, yani bütünü dikkate alır. Bu anlayışa göre, büyük borç gerçekte tüm insanlığa hizmet ettikten sonra ödenmiş olacaktır ve bireyin yalnızca kendisini kurtarmasının hiçbir önemi yoktur. Hanın inancına göre ve de keşiş kimliği ile önce Kore halkı huzura kavuşsun ki kendisi de nirvanaya ulaşsın.

Ayrıca Han'ın şiirlerinin serbest yazılmış olduğu, ilhamla kaleme alındığı ve her birinin doğallıktan ödün vermediği görülür. Onun şiirlerinin, dönemin şiir normlarına göre sanatsallıktan uzak olduğu izlenimi edinilir. *Onun bazı şiirlerinin gerçekten aşırı basit olduğu doğrudur, fakat ilk önce onun şiirlerinin felsefe ve edebi teoriyi yok sayarak basit bir şekilde nasıl okunması gerektiğini bilmek gerekiyor. Basit bir şekilde okunduğunda bile onun şiirleri önemli bir şeyin kayboluşunu ve ona yeniden kavuşmanın çaresiz umudunun çektirdiği acıyı aktarıyor. Eğer, şiirlerini daha derin çağrıştırmalarla okursak, ulusun halini derinden anlamayı, derin dini deneyimi ve net bir sanatsal duyguyu kaynaştırarak, onların üstün bir seviyeye ulaştığını algılayabiliriz. İşte bu yüzden onun şiirleri, gençler tarafından aşk şiirleri olarak, dindarlar tarafından selamet öğütleri olarak ve ulusalcılar tarafından ulusal bağımsızlığın ateşli emeline kavuşturan bir parola olarak okunabilir*." (Yom Moo-Ung 1999: 109-110)

Aslında 1920'li yıllar şiir akımında da en çok göze çarpan kavramlardan biri olan 'sevgili-yar (님) içerikli şiirlerin varlığından da bahsetmek gerekir. Kore halkının Han* duygusunu, Minyo tarzı ile modern şiir tekniğini birleştirerek yeni bir sentez oluşturan Gim So Vol bir kayıp liriği olan "Açelya Çiçeği (진달래꽃)"adlı şiir kitabında sevgili ve ayrılık temasını işlemiştir. *Han Yonğ Un'un, Kore halkının sömürülen durumu üzerinde derin bir dini meditasyon olan "Yârimin Sessizliği (*님의 침묵*)" adlı eserinde Gim So Vol gibi sevgiliye olan özlemi dile getirmiştir. Her iki şairin eserleri modern Kore şiirinin gelişmesinde yapıtaşları olarak düşünülmektedir.* (Lee Nam Ho vd., 2005:15-17)

Gim So Vol ile Han Yonğ Un, birlikte sevgiliye olan özlem ile kendi dönemlerini incelemişlerdir. Ancak her biri sorunları çözme konusunda farklı bir üslup sergilemiştir. Han Yonğ Un'un şiirlerinde sevgili, o an için yanında olmasa bile bir gün mutlaka dönecektir. Gim So Vol'un şiirlerinde ise, sevgili terk edip gitmiştir ve dönmeme olasılığı yüksektir. (Türközü Köroğlu Hatice,2017, sy.71)

"Yârimin Sessizliği" adlı eser sevgili-yar olarak üç gruba ayrılabilen 88 muhteşem şiir içerir. İlk gruptaki şiirlerin arasında, şairin ayrılık ve bekleyiş sancısını betimlediği "Ayrılık güzelliğin eseridir (이별은 미의 창조)", "Sanatçı (예술가), Önce Çiçek Bilir (꽃이 먼저 알아)", "Gomungo Çalarken (거문고 탈때)" , "Unutmalıyım (잊고저)" ve "Yârimin Sessizliği (님의 침묵)" gibi eserleri yer alır. İkinci grupta, Japonya'nın sömürge yönetimine karşı Korelilerin direniş ruhunu ele aldığı "Ters Oran (반비례) "Boş Söz (군말), "Nonge'nin Aşağı olarak O'nun Mezarında (논개(論介)의 애인이 되어서 그의 묘(廟)에)", "Guguk Kuşu(두견새)" , "Seni Gördüm (당신을 보았습니다) gibi şiirler mevcuttur. Üçüncü grup şiirlerde ise metafiziksel Budist felsefesine ve meditasyona değinir. "Bilemiyorum (알수 없어요)", "Kayık ve Yolcu (나룻배와 행인)", "Sır (비밀)" ve "İtaat (복종)" gibi şiirler bu gruba dâhildir.

Yukarıda da bahsedildiği üzere "sevgili" kavramına ait üç farklı ifadeyi görebilmek adına Han'ın birkaç şiirini ele alalım.

"Nonge'nin Aşığı Olarak O'nun Mezarında (논개(論介)의 애인이 되어서 그의 묘(廟)에**"**adlı şiirinin bir bölümünde Han şöyle der:

* Tüm duyguların bir arada olması.

** 날과 밤으로 흐르고 흐르는 남강(南江)은 가지 않습니다/바람과 비에 우두커니 섰는 촉석루는 살 같은 광음(光陰)을 따라서 달음질칩니다/논개여 나에게 울음과 웃음을 동시에 주는 사랑하는

Gece gündüz akan Nam nehri akmıyor,

Rüzgar ve yağmurda dalgın duran Çogsog köşkü hızla akan zamanın peşinden koşuyor.

Ey, Nonge, bana ağlamayı ve gülmeyi aynı anda tattıran sevgili Nonge
Coson'un mezarında açmış çiçeklerden birisin ve kokun hiç gitmiyor
Bir şair olarak, senin âşığın oldum
Neredesin Nonge? Ölümsüz sen
Artık buralarda yoksun.
(...)
Çiçeği severim ama O'nun evinde açan çiçeği koparamam
Koparacak olursam önce benim içim yanacağından
Çiçeği severim ama O'nun evine çiçek dikemem
Yüreğime önce dikeni batacağından
Affet Nonge, Vaatlerimizi tutmayan sen değilsin benim

Şiire genel anlamda bakıldığında ölmüş sevgiliye duyulan hasret olarak algılanabilir. Ancak, Nonge adlı kadın bir hayal ürünü değil gerçekte yaşamış biridir. *16. yüzyılda Kore'nin Japon işgali sırasında bir Japon generalle dans ederken kendini Nam Nehrine atan ve sıkıca tutarak düşmanının da onunla birlikte düşmesini sağlayan vatansever bir kadındır Nonge* (Who's Who in Korean Literature, 1996: 13). Han, vatansever bir kadına şiirinde yer verdiğini, Nonge'ye büyük bir aşk ve hayranlığı ifade ettiğini ve böylece halkın Japon yönetimine karşı olan sonsuz direniş ruhuna ilham verdiğini görmemiz mümkündür.*

"Ters Oran (반비례******(反比例)**"** adlı şiirden bir bölüm**;**

Senin sesin sessizlik mi?

Sen bir şarkı söylemediğin zaman bile ben senin şarkının melodisini net bir şekilde duyuyorum!

Senin sesin sessizliktir!

Böylece Han dönemini, sevgilinin kayboluşuyla ve gerçeğini, sevgilinin sessizliği ile belirtildiğini algılıyor. Han, bu şiirinde yer aldığı "Yarimin Sessizliği", adlı kitabında neredeyse tüm şiirlerinde bu algının altını çiziyor ve bu "mahrumiyet" için sert bir şekilde sömürge yapısını eleştiriyor.

O'nun için "Yârimin Sessizliği", yukarıdaki "Ters Oran" adlı şiirde de görüldüğü gibi, esasında Sevgilinin "sesi", Sevgilinin yok oluşu, Sevgilinin gerçek var oluşunun kesin ve doğru bir kanıtıdır. Sadece gözle görüneni var olarak kabul edenler ve gözle-

---

논개여/ 그대는 조선의 무덤가운데 피었던 좋은 꽃의하나이다 그래서 그 향기는 썩지 않는다/나는 시인으로 그대의 애인이 되었노라/ 그대는 어디 있느뇨/ 죽지 않은 그대가/ 이 세상에는 없고나…// 나는 꽃을사랑합니다마는 그대의 집에피어 있는 꽃을 꺾을 수는 없습니다/그대의 집에 피어 있는 꽃을 꺾으려면 나의 창자가 먼저 꺾여지는 까닭입니다/그대의 집에 꽃을 심으려면 나의 가슴에 가시가 먼저 심어지는 까닭입니다/용서하셔요 논개여 금석(金石)같은 굳은 언약을 저버린 것은 그대가 아니요 나입니다…//(전문규(2013), 알수 없어요- 한용운 시 쉽게 감상하기, 비타민 북, 서울 .14)

⋆ The Korean Culture and Arts Foundation(1996,) sy 132

** 당신의 소리는 `침묵`인가요 /당신이 노래를 부르지 아니하는 때에 / 당신의 노래가락은 역력히 들립니다그려/당신의 소리는 `침묵`인가요/…….(전문규,2013) sy 87)

rinin önündeki olup biten fenomeni tarih olarak algılayanlar için "Yarimin Sessizliği", Sevgilinin yok oluşunu ima ediyor. Onlar için, sadece gördükleri gerçeği kabullenmek veya ona uyum sağlamak hayattaki tek seçenektir. Ancak Han, tam aksine, görünen gerçeği olması gereken doğru bir şekilde işliyor, onun sahte ve boş olduğunu kavrıyor.

Han'ın şiirlerinde ikinci olarak ayrılık ve bekleyiş sancısının betimlendiği şiirlerin mevcudiyetinden bahsetmiştik. Han'ın sevgiliyi bulduğu an, aslında ondan ayrıldığı andır**.**

"Ayrılık Güzelliğin Eseridir (이별은 미의 창조**)"***den bir bölüm;

Ayrılık güzelliğin eseridir,
Ayrılmanın güzelliği sabahın güneşindeki altın değildir, ne de gecenin sessiz siyah ipeğinde, Ne de ölümsüzlük hayatta, Ne de gökyüzünün solmayan mavi çiçeğinde,
Sevgilim! Ayrılmak olmasaydı ben tekrar bir gülümsemede yaşıyor olamayacaktım bir kere gözyaşlarında öldükten sonra.
Ahh ayrılık,
Ayrılık güzelliğin eseridir.

Han için ayrılmak, sevgiliden zoraki bir ayrılık değil, aksine hakiki (gerçek) sevgiliyi bulmak için bir arayışın başlangıcıdır. Sevgiliyi idrak etmek ve elde etmek için hissedilen özlem ve bekleme süresi bir çabalama biçimine dönüşür. Bu süre içinde büyük hüzün büyük neşeye, derin çaresizlik derin umuda dönüşür. Sevgili, ayrılarak, kendinin bulunmasına müsaade eder ve yok oluşuyla kendi varlığını ispat eder. Onun için, ölüm, sevgilinin kaybolup gittiği zamanda onun gelişini hazırlayan mutlak bir son söz olur.

Bu, elbette bir paradoks olarak görülebilir. Bu paradoks, yine de Han'nın edebî eserlerini var eden temel bir yapıdır ve onun hayat dolu enerjisinin kaynağıdır. Ayrıca, Budizm düşüncesine göre ayrılık olmadan kavuşma olmaz, kavuşma olmadan da ayrılık olmaz.

Han'ın bir diğer şiiri **"Unutmalıyım (**나는 잊고자**)****"dan bir bölüm;

Diğerleri yârini düşündüklerini söylüyorlar.
Ama ben seni unutmalıyım.
Ne kadar çabalasam,
o kadar daha fazla seni düşünüyorum.
Seni unutmayı ümit ediyorum,

* 이별은 미의 창조입니다./ 이별은 미는 아침의 바탕업는 황금과 밤의 올 없는 검은 비단과 죽음 없는 영원의 생명과 시들지 않는 하늘의 푸른 꽃에도 없습니다./ 님이여, 이별이 아니면 나는 눈물에서 죽었다가 웃음에서 다시 살아날 수가 없습니다. 오오 이별이여./ 미는 이별의 창조입니다.(전문규, 2013 sy.14)

** 남들은 님을 생각한다지만 /나는 님을 잊고저 하여요./잊고저 할수록 생각히기로/행여 잊힐까 하고 생각하여 보았습니다.//
잊으려면 생각하고,생각하면 잊히지 아니 하니/잊도 말고 생각도 말어 볼까요./잊든지 생각든지 내버려 두어 볼까요./그러나 그리도 아니 되고/끊임없는 생각생각에 님뿐인데 어찌하여요.//구태여 잊으려면/ 잊을 수가 없는 것은 아니지만/잠과 음뿐이기로/
님 두고는 못하여요.//아아. 잊히지 않는 생각보다/잊고저 하는 그것이 더욱 괴롭습니다.(정종진,2011,,sy.119-120)

Seni düşünerek.
Derin düşüncelerimde sadece sen varsın,
Endişe içinde unutmak istemem
Uyku ve ölümle unutulacak bir şey değil
Ah! Unutmalıyım düşüncesinden ziyade
Bunu dilemek daha zor,
Seni bırakamam

Han'ın en bilinen şiirlerinden **"**Yârimin Sessizliği (님의 침묵)"*'nden bir bölüm;

Yârim gitti. Ahh! çok sevdiğim yarim gitti.
Yeşil dağı geçip güz kuşağı ormanına yönelip küçük yolu yürüyerek beni benden alıp gitti.
Altın çiçek gibi parlayan eski yeminimiz soğuk toz zerresi olup bir nefes esintisinde uçup gitti.
(...)
Buluşurken ayrılmaktan korktuğumuz gibi, ayrılırken tekrar görüşeceğimize inanıyoruz.
Ahh! Sevdiceğim sen gitmiş olsan bile, ben hiç elveda demedim, benim aşk şarkımın hüzünlü melodisi senin sessizliğini sarıyor.

İlk Aşk (최초의 님)**'tan bir bölüm;
(...)
Onun için ne sevgiliyle buluştum ne de ayrıldım,
Geldiğin zaman gülüyorum, gittiğin zaman ağlıyorum.
Ayrılmanın gözyaşları buluşmanın gülüşlerinden daha iyidir.
Yeniden görüşmenin gülüşleri ayrılmanın gözyaşlarından daha iyidir.
Ah! sevgilim, yeniden buluşmamızın gülüşleri, ne zaman?

Yukarıdaki dört şiirden yapılan alıntılarında da görüldüğü üzere, Han için ayrılmak, aşkın sonu değil daha ziyade, daha büyük ve sadık bir aşkın başlangıç göstergesidir. Sevgili ne kadar uzaklaşırsa, ona duyulan aşk o kadar yoğunlaşıyor. Bir toz parçası gibi sevgilinin yanında var olmasına rağmen, sevgili sadece "ben" var olduğum için var oluyor. Sevgili mutlak bir varlık iken aynı zamanda "ben"im sayemde var oluyor. "Ben" sevgilinin bir parçası iken, sevgili benim sayemde netlik kazanıyor. İstememe rağmen sevgili unutulmuyor, o bir sonsuz özlemin objesi, ne kadar unutmaya çabalarsam o kadar unutulmaz oluyor. Ben, kendimi zorlayarak değil aksine kontrolü benim istemim dışında

* 님은 갔습니다. 아아, 사랑하는 나의 님은 갔습니다 /푸른 산빛을 깨치고 단풍나무 숲을 향하여 난 적은 길을 걸어, 차마 떨치고 갔습니다./ 황금의 꽃같이 굳고 빛나든 옛 맹세는 차디찬 티끌이 되어, 한숨의 미풍에 날아갔습니다./…/ 우리는 만날 때에 떠날 것을 염려하는 것과 같이, 떠날때에다시 만날것을믿습니다./ 아아 님은 갔지마는 나는 님을 보내지 아니하였습니다,제 곡조를 못 이기는 사랑의 노래는 님의 침묵을 휩싸고 돕니다. (현상길, 2012, sy.526)

** …//그러므로 만나지 않는 것도 님이 아니요 이별이 없는 것도 님이 아닙니다 ./님은 만날 때에 웃음을 주고, 떠날 때의 눈물을 줍니다. /만날 때의 웃음보다 떠날 때의 눈물이 좋고, 떠날 때의 눈물보다 다시 만나는 웃음이 좋습니다. /아아 님이여, 우리의 다시 만나는 웃음은 어느 때에 있읍니까. (전문규, 2013 sy.14)

geliştiği için Sevgilimi bekliyorum. Çünkü sevgili benim var oluşumun tek nedeni ve benim var oluşumun mümkün olmasını güvenceye alan esas temeldir. Han'a göre ayrılık aslında sevgiliyi var etmenin yanı sıra kavuşmaktır.

Keşiş Han'ın şiirlerinin ana kaynağının metafiziksel Budist felsefesi ve meditasyon olması kaçınılmazdır. "Kayık ve Yolcu 나룻배와행인(行人)"ve "Bilmem İmkansız (알 수 없어요)" adlı şiirlerine baktığımızda;

"Kayık ve Yolcu"* adlı şiirden bir bölüm

Ben Kayık
Sen Yolcu
Sen çamurlu ayaklarınla beni çiğnersin
Ben seni kucaklayıp karşıya geçiririm
Ben seni kucaklayıp derin ve sığ, gürül gürül akan dereden karşıya geçiririm
Eğer sen gelmezsen ben rüzgâra maruz kalıp kara ve yağmura yakalansam da gece gündüz seni beklerim.
Suyu geçerken bana dönüp de bakmadan geçiyorsun
Fakat, senin ne zaman olursa olsun geleceğini biliyorum
Ben seni beklerken günden güne eriyorum.

Budizm'de genel olarak nehir ve deniz sıkıntılarla dolu, ölümlü dünyayı ve nirvanayı kimi zaman sıkıntıların dünyası ve aydınlanma dünyası bazen de insanoğlunun dünyası ile salt mutluluğun dünyasını ifade eden kelimeleridir.Kayık ise onu karşıya geçirecek(nirvanaya ulaştıracak) bir araçtır.

'Ben Buda hala karşı dağın eteğine geçemeyen kişileri karşıya geçirip, hala aydınlanmamış kişileri aydınlatıp, hala rahatlayamamış kişileri rahata kavuşturup, hala huzura erememiş kişileri sonsuz huzura erdireceğim.(오세영,2009,sy 104)' *'Hayat ve ölüm denizi derin, geniş ve sonu yoktur. İnsanlar dünyaya dalıp sürüklenmektedirler. Buda hakikatin büyük gemisini yaparak bütün insanları bindirip kimse kalmayacak şekilde ölüm ve yaşamın denizinden karşıya geçirir. Bu hazırlığın sınırıdır.'* (오세영,2009,sy 105)

"Bilmem İmkânsız (알 수 없어요**)****"**dan bir bölüm,

Rüzgârsız pürüzsüz gökyüzünde dalgalar yaratıp, sessizce düşen yapraklar, kimin ayak izleri ki?

Kasvetli muson yağmurları bitiminde esen günbatısı ürpertici kara bulutların arasından anlık görünen mavi gökyüzü, kimin yüzü ki?

* 나는 나룻배 /당신은 행인/당신은 흙발로 나를 짓밟습니다/나는 당신을 안고 물을 건너갑니다/나는 당신을 안으면 깊으나 옅으나 급한 여울이나 건너갑니다/만일 당신이 아니 오시면 나는 바람을 쐬고 눈비를 맞으며 밤에서 낮까지 당신을 기다리고 있습니다/당신은 물만 건너면 나를 돌아보지도 않고 가십니다 그려/그러나 당신이 언제든지 오실 줄만은 알아요/나는 당신을 기다리면서 날마다 날마다 낡아갑니다. /나는 나룻배/당신은 행인(현상길, 2012, sy.534)

** 바람도 없는 공중에 수직의 파문을 내이며, 고요히 떨어지는 오동잎은 누구의 발자취입니까/지리한 장마 끝에 서풍에 몰려가는 무서운 검은 구름의 터진 틈으로, 언뜻언뜻 보이는 푸른 하늘은 누구의 얼굴입니까. /꽃도 없는 깊은 나무에 푸른 이끼를 거쳐서, 옛 탑 위의 고요한 하늘을 스치는 알 수 없는 향기는 누구의 입김입니까. /……//타고 남은 재가 다시 기름이 됩니다. 그칠 줄을 모르고 타는 나의 가슴은 누구의 밤을지키는 약한 등불입니까. (현상길, 2012, sy.530)

Çiçeksiz yaşlı ağaçtaki yeşil yosunların eski kule üzerindeki sakin gökyüzüne değdiğini bilmeyen o güzel koku, kimin nefesi ki?

(……..)

Yanıp küllenen ben tekrar yağ olurum. Bitmeyeceğini sanarak yanan yüreğim, kimin gecesini aydınlatan zayıf kandil ışığı ki?

Han kendini doğayla özdeşleştirerek Budist meditasyon dünyasının tadını çıkarır. Bu şiirde şair hayatın derin anlamını kavrar, yaşam ve ölümün sonsuz gizeminin dinsel bir farkındalığına ulaşır.`Budizm terimlerinde yağ ile insanı , kül ile de arta kalan olarak düşünüldüğünde, 'Ben' ile 'yağ' ve ölüm ile yaşamın dönüp dolaşması, yaşam ile evrenin döngüsüdür. Budizm'de ifade edilen 'yunhe (윤회)' yani ruh göçü düşüncesi olarak görülebilir.

SONUÇ

Han Yonğ Un Kore edebiyat tarihinin yanı sıra Kore Budizm tarihine ve sömürge altındaki Kore'nin aydınlanmasına öncülük eden bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada Han'ın sadece şiir dünyasında metafor olarak kullandığı "sevgili-yâr (님)" kavramı üzerine durulmuştur.

Han'ın şiirlerinde, din ve edebiyatın, fikir ve eylemin, ayrılış ve buluşmanın, bekleme ve kavuşmanın kısacası yaşanabilecek tüm duyguların tadına varılabiliyor. Şiirlerinde Buda ve tüm canlıların bunun yanı sıra rüya ve gerçeğin bir uyum içerisinde birleştiğini görmek mümkündür. Onun şiirlerindeki edebi kelimeler ve dini inanç içinde, Han, okuyucularına sömürgeciliğin sadece tarihi kalıntılar olduğunu ima etmiştir. Barışın en tutkulu ve mücadeleci şairi olduğunu göstermiştir.

Han'ın şiirlerini daha derinden anlamaya çalıştığımızda "sevgili- yâr" kavramı aracılığı ile şiirlerinde ulusun halini derinden anlayışı, derin dini deneyimi ve net bir sanatsal duygunun kaynaşımını, şiirlerinin üstün bir seviyeye ulaştığını görebiliriz. İşte Han'ın şiirlerinin bu özelliğinden dolayı, gençler tarafından aşk şiirleri, dindarlar tarafından selamet öğütleri ve milliyetçiler tarafından ulusal bağımsızlık için motivasyon verecek bir parola olarak okunabildiğini birkaç şiiri üzerinde görmüş olduk.

Yine Han'ın yaşadığı dönemdeki meslektaşlarından da "sevgili"'yi tema olarak alan şairler vardır. Ancak Han'ın şiirleri dönem şairlerininkinden farklılık göstermektedir. Örneğin aynı dönem şairlerinden olan Gim So Vol 'de "sevgili- yâr" temalı şiirler yazmıştır. Ancak Gim 'in şiirlerinde ayrıldığı sevgili bir türlü gelmezken, Han 'nın ayrıldığı sevgilisi elbet bir gün ona dönecektir. Han'ın tüm şiirlerinde Budizm'in mistik maneviyatı ve bir umut vardır.

KAYNAKÇA

Kitap

Köroğlu Türközü Hatice (2017*), Modern Kore Edebiyatı Tarihi*, Likya.

Lee Nam Ho vd. (2005), (çev. Young Ju Ryu), Twentieth Century Korean Literature, East Bridge.

Who's Who in Korean Literature (1996), The Korean Culture and Arts Foundation, Han Yong-Un, Hollym.
Park Won (2002), *Traditional Korean Thought*, Inha University pres.

김광식(2011)₩ 한용운연구,동국대학교출판부,서울
권병인(2003),자율학습 18종 문학,지학사,서울.
김흥규(2002),한국 현대시의 이해와 감상 - 한국 현대시를 찾아서, 푸른나무.
현상길(2012), 중.고생이 꼭 읽어야할 한국현대시 108, 풀입.
오세영(2009), 한국련대시 분석적 읽기, 고려대학교 출판부.
정종진(2011), 한국 현대시- 그 감동의 역사, 태학사.
전문규(2013), 알수 없어요- 한용운 시 쉽게 감상하기, 비타민 북, 서울.
최경순(2015),조선불교신론,민족사,,서울

Makale

배호남(2014),한용운의 "님의 침묵_에서" '님'의 의미 연구- 레비나스의 타자철학을
중심으로, 한민족어문학회, 한민족어문학 68, ss. 101-128.
송재갑(2001), 만해의 불교사상과 시세계, 불교사상과 한국문학, 동국대학교 한국문학 연구소아세아문화사, ss. 199-246
Yom Moo-Ung (1999), *A Study of Manhae Han Young –Un,* Korea Journal, C. 39 S. 4 Kış, ss. 90-108

ÖZET

HAN YONĞ UN(한용운)'UN ŞİİRLERİNDE "SEVGİLİ-YÂR(NİM-님)"KAVRAMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Han Yonğ Un 1879–1944 yılları arasında yaşamış, Japon Emperyalizmi Dönem şairi, Budist keşiş ve milliyetçi bir aktivisttir. Şairin şiirlerine genel olarak baktığımızda dönemin şairlerinden farklı olarak bir konu karşımıza çıkar. Han Yonğ Un keşiş olmasının verdiği bilgi donanımı ile Budizm felsefesine göre kendisinin Nirvana'ya ulaşması için önce toplumun hür olması gerekmektedir. Han da içinde bulunduğu toplum özgürlüğe kavuştuktan sonra kendisi aydınlanacaktır. Dolayısıyla farklı bakış açısıyla bakıldığında o'nun şiirlerinin ana teması Budizm ve Özgürlüktür.

Şiirlerinde yer verdiği sevgili-yâr(님) kavramı dönem şairlerininkinden farklılık göstermektedir. Örneğin aynı dönem şairlerinden olan Gim So Vol(1902-1934) 'de sevgili- yâr(님) temalı şiirler yazmıştır. Ancak Gim 'in şiirlerinde ayrıldığı sevgili bir türlü gelmezken Han 'nın ayrıldığı sevgilisi elbet bir gün ona dönecektir. Han'ın tüm şiirlerinde maneviyat ve umut hâkimdir. Şiirleri basit bir şekilde okunduğunda, önemli bir şeyin kayboluşunu ve ona yeniden kavuşmanın çaresiz umudunun çektirdiği acı görülebilir. Eğer, şiirlerini daha derin çağrıştırmalarla okursak, ulusun halini derinden anlamayı, derin dini deneyimi ve net

bir sanatsal duyguyu kaynaştırarak, onların üstün bir seviyeye ulaştığını algılayabiliriz. İşte bu yüzden onun şiirleri, gençler tarafından aşk şarkıları olarak, dindarlar tarafından selamet öğütleri olarak ve ulusalcılar tarafından ulusal bağımsızlığın ateşli emeline kavuşturan bir parola olarak okunabilir.Bu çalışmada Han 'ın birkaç şiiri üzerinden imge olarak kullandığı "sevgili- yâr(님)" kavramını incelemeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Han Yonğ Un; sevgili- yâr(님); şair; keşiş; bağımsızlık; Budizm

ABSRACT

AN EVALUATION OF THE "LOVE-LOVER (님)" CONCEPT IN HAN YONG UN'S POEMS

Han Yon-un, who lived between 1879 and 1944, was a Japanese imperialism period poet, a Buddhist monk and a nationalist activist. When we look at the poet's poems in general, it is different from the poets of the period. According to the philosophy of Buddhism, with the information provided by Han Yong as a monk, the society must first be freed before it can reach Nirvana. Han, himself, will be enlightened after the society in which he lives in has gotten liberty. So, from a different point of view, the main theme of his poems is Buddhism and Freedom.

The concept of "lover (nim−님)" in his poems differs from that of the period's poets. For example, Gim So Vol (1902-1934), one of the poets of the same period, also, wrote poems based on the concept of the lover. However, while the love that Han has left will surely return to him someday, Gim's dear never returns in his poems. In all Han's poems, spirituality and hope are dominant. When his poems are read in a simple way, it is possible to see the disappearance of something important and the suffering of the desperate hope of regaining it. If we read through the poems more deeply, we can perceive that they reach a superior level, by deeply understanding the state of the nation, by combining deep religious experience and a clear artistic feeling. This is why his poems can be seen as love songs by young people, greetings by religious people, and can be read by nationalists as a password that translates fervent emotions into national independence. In this study, we tried to examine the concept of "lover" which Han used as an image through several poems.

Key words*:* Han Yong –un; lover; poet; monk; independence; Buddhism